

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše (soudce zpravodaj), Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábreží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb, adresa pro doručování: Ministerstvo vnitra náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastník řízení: politická strana **Manifest.cz – Prává Svoboda a Prosperita**, IČO 10922202, sídlem U Vršovického nádraží 99/21, Praha 10, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí.

t a k t o :

- I. Činnost politické strany Manifest.cz – Prává Svoboda a Prosperita **se pozastavuje**.
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Dne 27. listopadu 2023 podala navrhovatelka u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti politické strany Manifest.cz – Prává Svoboda a Prosperita (dále jen „politická strana“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Návrh odůvodnila tím, že politická strana předložila výroční finanční zprávu za rok 2021 po uplynutí zákonné lhůty, přičemž i poté byla neúplná, a za rok 2022 ji nepředložila vůbec. V důsledku toho ji Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí

(dále jen „úřad“) opakovaně shledal vinnou ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) a e) zákona o politických stranách. Navrhovatelka odkázala na příkazy úřadu ze dne 13. 9. 2022, č.j. UDH-02045/2022, a ze dne 21. 6. 2023, č.j. UDH-01593/2023, a na podnět úřadu ze dne 29. 8. 2023, č.j. UDH-01855/2023.

[2] Politická strana, ač Nejvyšším správním soudem vyzvána, se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřila. Sdělila pouze, že nesouhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání a požádala o prodloužení lhůty k vyjádření. Soud této žádosti vyhověl a politické straně lhůtu prodloužil do 12. 1. 2024. Ani v této lhůtě se však politická strana k návrhu nevyjádřila.

[3] Vzhledem k tomu, že politická strana sdělila, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez jednání, nařídil soud jednání na 23. 1. 2024. K tomuto jednání předvolal politickou stranu telefonicky dne 10. 1. 2024. Dále ji předvolal i písemně, přičemž předvolání k jednání bylo dodáno do datové schránky politické strany 4. 1. 2024 a účinky doručení nastaly tzv. fikcí dne 15. 1. 2024, protože politická strana se do datové schránky do tohoto data nepřihlásila (§ 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 5. 2022, čj. 4 Afs 264/2018-85, č. 4367/2022 Sb. NSS).

[4] Dne 23. 1. 2024 se ve věci konalo ústní jednání, kterého se zúčastnila pouze navrhovatelka. Politická strana se k jednání nedostavila ani nesdělila, že by jí v tom cokoliv bránilo. Soud proto jednal v její nepřítomnosti. Vláda setrvala na svém návrhu i v průběhu jednání s tím, že nemá žádnou zprávu, z níž by vyplývalo, že politická strana splnila své povinnosti dodatečně.

[5] Soud provedl k důkazu příkazy úřadu a podnět úřadu k pozastavení činnosti politických stran a politických hnutí. Příkazem úřadu ze dne 13. 9. 2022 byla politická strana shledána vinnou ze spáchání přestupků podle § 19j odst. 2 písm. d) a e) zákona o politických stranách. Politická strana úřadu v rozporu s § 19h odst. 1 zákona o politických stranách do 1. 4. 2022 nepředložila výroční finanční zprávu za rok 2021. Úřad ji proto 7. 4. 2022 vyzval k jejímu předložení ve lhůtě 20 kalendářních dnů. Tato výzva byla politické straně doručena tzv. fikcí (§ 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů) dne 22. 4. 2022. Lhůta pro dodatečné předložení výroční finanční zprávy za rok 2021 uplynula 12. 5. 2022. Politická strana výroční finanční zprávu za rok 2021 dodala až dne 3. 6. 2022, a to navíc v neúplné podobě. Výroční finanční zpráva totiž neobsahovala účetní závěrku podle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, a zprávu auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad, jak ukládá § 19h odst. 1 písm. a) a b) zákona o politických stranách. Úřad tedy politickou stranu v souladu s § 19h odst. 5 zákona o politických stranách dne 6. 6. 2022 vyzval k doplnění zprávy o chybějící náležitosti a stanovil k tomu lhůtu 20 kalendářních dnů od doručení této výzvy. Výzva byla politické straně doručena fikcí dne 17. 6. 2022, lhůta pro doplnění uplynula 7. 7. 2022. V poslední den lhůty politická strana požádala o její prodloužení. Úřad této žádosti vyhověl a 8. 7. 2022 vydal usnesení o prodloužení lhůty do 21. 7. 2022. Politická strana však ani v prodloužené lhůtě, ani do doby vydání příkazu nedostatky výroční finanční zprávy neodstranila. Z doložky právní moci vyplývá, že daný příkaz nabyl právní moci dne 26. 10. 2022.

[6] Příkazem ze dne 21. 6. 2023 byla politická strana shledána vinnou ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, kterého se dopustila tím, že v rozporu s § 19h odst. 1 zákona o politických stranách nepředložila Úřadu do 1. 4. 2023 výroční finanční zprávu za rok 2022. Úřad politickou stranu 6. 4. 2023 vyzval k předložení výroční finanční zprávy za rok 2022 do 20 kalendářních dnů od doručení výzvy. Výzva byla politické straně doručena fikcí 17. 4. 2022 a politická strana ni do doby vydání příkazu nereagovala. V příkazu byla politická strana také upozorněna na možnost pozastavení její činnosti Nejvyšším správním soudem, pokud opakovaně neplní své povinnosti. Z doložky právní moci vyplývá, že daný příkaz nabyl právní moci dne 12. 7. 2023.

[7] Z podnětu úřadu k pozastavení činnosti politických stran a politických hnutí ze dne 29. 8. 2023 vyplývá, že u politické strany nedošlo k nápravě (dodatečnému splnění povinností) ani po pravomocném uložení správních trestů.

[8] Soud k důkazu provedl i spisy úřadu sp. zn. S-UDH-01273/2022 a sp. zn. S-UDH-1499/2023, které se týkaly řízení o vydání shora uvedených příkazů. Ani z nich nezjistil cokoli, co by svědčilo o tom, že politická strana své povinnosti splnila, byť dodatečně.

[9] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s.).

[10] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna úřadu výroční finanční zprávu. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je jejich činnost v rozporu mimo jiné s § 19h tohoto zákona.

[11] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda, pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého s. ř. s.

[12] Na základě výše popsaných skutkových zjištění Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, co se týče výročních finančních zpráv za roky 2021 i 2022. Za rok 2021 neobsahovala dodatečně předložená výroční finanční zpráva všechny zákonem stanovené náležitosti, jelikož chyběla účetní závěrka a zpráva auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad. Za rok 2022 nepředložila politická strana výroční finanční zprávu vůbec. Politická strana tak opakovaně nesplnila zákonné povinnosti stanovené v § 19h zákona o politických stranách, přičemž nesplnění těchto povinností představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[13] Ze smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, opodstatňuje takové porušení § 19h zákona o politických stranách pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. října 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, N 62/4 SbNU 113, vyhlášeného pod č. 296/1995 Sb., podle kterého strany a hnutí, které trvale porušují zákon (tedy nikoli takové, které zákon jednorázově porušily, nýbrž porušování zákona z jejich strany má charakter perpetuálního chování – viz § 4 zákona), nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů ohrožují demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění politické strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany nebo hnutí pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 citovaného zákona platí, že pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č.j. Obn 1/2006-11, č. 1386/2007 Sb. NSS). Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti politické strany, nic jí nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračovala ve své činnosti v plném rozsahu.

[14] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§§ 111-119 soudního řádu správního).

Politická strana **je oprávněna** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí týkající se její činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 23. ledna 2024

Tomáš Langášek
předseda senátu

